

Księga Koheleta • Book of Kohelet 7,24

רַחֹק מֵה־שְׁהֵיָהּ וְעִמְקוֹ עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנָהּ:

Rachok mahshehaya; veamok, amok mi yimtzaennu.

Daleko więcéj, niżli była,
i głęboka głębia, kto ją najdzie?

Biblia Jakuba Wujka (25)

Niedostępne jest to, co istnieje,
i niezgłębione – któż może to zbadać?

Biblia Tysiąclecia

Dalekie jest to, co istnieje,
i głębokie, głębokie;
któż je zgłębić zdoła?

Biblia Poznańska

Dalekie to, co było, a to, co głęboko,
któż to odnajdzie?

Anna Kamińska

Daleko jest to, co było.
Głęboko, głęboko, któż to odnajdzie?

Czesław Miłosz

[...] and the depth is low, who shall find it?

Wycliffe's Bible

That which is far off and exceedingly deep,
who can find it out?

King James Version

Whatever wisdom may be, it is out of reach.
It is deep, very deep.
Who can find out what it is?

God's Word Translation

Whatever exists is far away and very deep.
Who can find it?

New International Reader's Translation

Far away that which was and deep, deep
– who can find it?

Robert Alter

כִּי־בְהֶבֶל בָּא וּבְחֹשֶׁךְ יֵלֵךְ וּבְחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יִכָּסֶה:

Kiva**h**evel ba, uvachoshech ye**l**ech; uvachoshech shemo yechusse.

Albowiem próżno przyszedł i idzie do ciemności,
i zapamiętaniem zgładzone będzie imię jego.

Biblia Jakuba Wujka

Bo przyszedł jako nicość i odchodzi w mroku,
a imię jego mrokiem zakryte.

Biblia Tysiąclecia

Ten bowiem przyszedł na próżno i w ciemność odchodzi,
ciemnością też jest okryte imię jego.

Biblia Poznańska

Bo w nicości przyszedł i odejdzie w ciemność,
i w ciemności skryte będzie jego imię.

Anna Kamińska

Bo w nicości przychodzi,
w mroku odchodzi
i mrok okryje jego imię.

Czesław Miłosz

For he cometh in vain, and goeth to darkneses;
and his name shall be done away by forgetting.

Wycliffe's Bible

For he cometh in with vanity, and departeth in darkness,
and his name shall be covered with darkness.

King James Version

A stillborn baby arrives in a pointless birth
and goes out into the darkness.
The darkness then hides its name.

God's Word Translation

That kind of birth doesn't have any meaning.
The baby dies in darkness and leaves this world.
And in darkness it is forgotten.

New International Reader's Translation

For in mere breath did it come, and into darkness it goes, and in darkness its name is covered

Robert Alter

5,17a

הִנֵּה אֲשֶׁר־רָאִיתִי אֲנִי טוֹב אֲשֶׁר־יִפֶּה לְאֶכּוֹל־וְלִשְׁתּוֹת

Hinne asher raiti ani, tov asher yaphe leechol velishtot.

Przetóż to zdało mi się być dobre,
aby człowiek jadł i pił

Biblia Jakuba Wujka

Oto, co ja uznałem za dobre:
że piękną jest rzeczą jeść i pić.

Biblia Tysiąclecia

I oto co ujrzałem, że jest dobre:
właściwą rzeczą jest jeść i pić.

Biblia Poznańska

Więc przekonałem się, że pięknie jest jeść i pić.

Anna Kamińska

Otom widział, że dobro miłe człowiekowi
jest jeść i pić.

Czesław Miłosz

Therefore this seemed good to me, that a man eat, and drink,

Wycliffe's Bible (18)

Behold that which I have seen:
it is good and comely for one to eat and to drink

King James Version

At last I have seen what is good and beautiful:
It is to eat and drink

God's Word Translation

I have seen what is good.
It is good for a person to eat and drink.

New International Reader's Translation

Look, I have seen what is good:
it is fit to eat and to drink.

Robert Alter

8,7

כִּי־אֵינְנוּ יוֹדְעֵי מַה־שְּׁיִהְיֶה כִּי כֹאשֶׁר יִהְיֶה מִי יַגִּיד לוֹ:

Kieinennu yodea' mahshe yihye; ki kaasher yihye, mi yaggid lo.

Bo nie wie przeszłych,
a przyszłych od żadnego się posła nie dowie.

Biblia Jakuba Wujka

Bo nie wie wcale, co będzie,
a jak to będzie – któż mu oznajmi?

Biblia Tysiąclecia

Nie wie on bowiem, co nastąpi,
a co się przydarzy, któż mu odsłonić zdoła?

Biblia Poznańska

Bo nie będzie wiedział tego, co się stanie,
bo gdy się stanie, kto mu to powie?

Anna Kamieńska

A z przyczyny, że nie wie, co ma być,
i jakie to ma być, kto mu oznajmi?

Czesław Miłosz

For he knoweth not [the] things passed,
and he may not know by any messenger
[the] things to come.

Wycliffe's Bible

For he knoweth not that which shall be:
for who can tell him when it shall be?

King James Version

They don't know what the future will bring.
So who can tell them how things will turn out?

God's Word Translation

No one knows what lies ahead.
So who can tell someone else
what's going to happen?

New International Reader's Translation

For one knows not what will be,
for what will be – who can tell of it?

Robert Alter

4,2

וְשָׁבַח אֲנִי אֶת־הַמֵּתִים שְׁכָבָר מֵתוֹ מִן־הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים עַדְנָה:

Veshab**be**ach **ani** ethammet**im** shekke**var**metu; minhachay**yim**, **asher** hemma chay**yim** adena.

A chwalilem wiecziej umarłe nizli żywe.

Biblia Jakuba Wujka

Więc za szczęśliwych uznałem umarłych, którzy dawno już zesзли,
od żyjących, których życie jeszcze trwa.

Biblia Tysiąclecia

Chwalilem bardziej [los] umarłych,
tych, którzy odeszli, aniżeli [los] tych,
którzy jeszcze zostali przy życiu.

Biblia Poznańska

I chwalilem umarłych, że już umarli,
bardziej niż żyjących, którzy jeszcze są żywi.

Anna Kamieńska

I chwalilem umarłych,
dawno pogrzebanych,
bardziej niż żywych, jacykolwiek dotąd żyją.

Czesław Miłosz

And I praised more dead men than living men;

Wycliffe's Bible

Wherefore I praised the dead which are already dead
more than the living which are yet alive.

King James Version

I congratulate the dead, who have already died,
rather than the living, who still have to carry on.

God's Word Translation

Then I announced that those
who have already died
are happier than those who are still alive.

New International Reader's Translation

And I praised the dead,
who have already died,
more than the living, who are still alive.

Robert Alter

9,7a

לֶךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶיךָ וְשָׂתֵה בְּלֵב-טוֹב יַיִןךָ

Lech **echol** **besimcha** **lachmecha**, **ushate** **velevtov** **yeinecha**.

Idźże tedy a jedz chleb swój z weselem,
a pij wino swe z radością.

Biblia Jakuba Wujka

Nuże więc! W weselu chleb swój spożywaj
i w radości pij swoje wino!

Biblia Tysiąclecia

Dalej więc! W radości chleb swój spożywaj,
z weselem w sercu pij swoje wino.

Biblia Poznańska

Idź, jedz w radości swój chleb
i pij ochoczo swoje wino.

Anna Kamieńska

Pójdź więc,
pożywaj z weselem chleb twój
i pij z dobrym sercem twoje wino.

Czesław Miłosz

Therefore go thou, just man,
and eat thy bread in gladness,
and drink thy wine with joy;

Wycliffe's Bible

Go thy way, eat thy bread with joy,
and drink thy wine with a merry heart;

King James Version

Go, enjoy eating your food,
and drink your wine cheerfully

God's Word Translation

Go and enjoy your food.
Be joyful as you drink your wine.

New International Reader's Translation

Go, eat your bread with rejoicing
and drink your wine with a merry heart.

Robert Alter

3,15a

מה־שְׁהִיָּה כָּבֵד הוּא וְאֲשֶׁר לִהְיוֹת כָּבֵד הִיָּה

Mashehaya kvar **hu**, vaasher lihyot kvar haya.

Co już było, to i teraz jest: co będzie, już było.

Biblia Jakuba Wujka

To, co jest, już było,
a to, co ma być kiedyś, już jest

Biblia Tysiąclecia

To, co było, jest teraz,
a to, co będzie, już było.

Biblia Poznańska

To co było, już jest, a co będzie, już było.

Anna Kamińska

To, co już było, jest teraz,
a co ma być, już było.

Czesław Miłosz

That thing that is made, dwelleth perfectly;
those things that shall come, were before;

Wycliffe's Bible

That which hath been is now;
and that which is to be hath already been;

King James Version

Whatever has happened ─ in the past ─
is present now.

Whatever is going to happen ─ in the future ─
has already happened ─ in the past ─.

God's Word Translation

Everything that now exists has already been.
And what is coming has existed before.

New International Reader's Translation

That which was already has been,
and what is to be already has been;

Robert Alter

10,11

אִם-יִשֶׁר הַנָּחַשׁ בְּלוֹא-לְחַשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְּשׁוֹן:

Imyishshoch hannachash belolachash; veein yitron, levaal hallashon.

Gdyby ukąsił wąż po cichu,
nic nie ma mniej nadeń, który potajemnie uwłóczy.

Biblia Jakuba Wujka

Jeżeli żmija ukąsi, nim doszło do zaklęcia,
traci swój zysk zaklinacz.

Biblia Tysiąclecia

Gdy żmija ukłuje, zanim została zaklęta,
na nic nie zdadzą się [wówczas] słowa zaklinacza.

Biblia Poznańska

Jeśli wąż ukąsi, a nie zasyczy,
nie pomoże zaklinacz.

Anna Kamińska

Jeżeli wąż ukąsi wcześniej, niż zasyczy
nie będzie pożytku z zaklinacza.

Czesław Miłosz

If a serpent biteth, it biteth in silence;
he that backbiteth privily,
hath nothing less than it.

Wycliffe's Bible

Surely the serpent will bite without enchantment;
and a babbler is no better.

King James Version

If a snake bites before it has been charmed,
then there is no advantage
in being a snake charmer.

God's Word Translation

Suppose a snake bites before it is charmed.
Then the snake charmer receives no payment.

New International Reader's Translation

If a snake bites with no snake-charm,
there is no advantage
for the expert of incantations.

Robert Alter

כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יִחַוֵּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי:

Ki mi yochal, umi yachush, chutz mimmenni?

Któż tak używać i rozkoszy zażywać będzie
jako ja?

Biblia Jakuba Wujka

Bo któż może jeść, któż może używać,
a nie być od Niego zależnym?

Biblia Tysiąclecia

Bo któż może jeść i któż może zażywać radości bez Niego?

Biblia Poznańska

Bo kto ma jeść i używać życia, jak nie ja?

Anna Kamińska

Bo któż będzie jadł
i któż będzie smakował,
jeżeli to nie od Niego?

Czesław Miłosz

Who shall devour so, and shall flow in delights, as I have?

Wycliffe's Bible

For who can eat, or who else can hasten hereunto,
more than I?

King James Version

Who can eat or enjoy themselves
without God?

God's Word Translation

Without his help, who can eat or find pleasure?

New International Reader's Translation

For who will eat and who will feel, save me?

Robert Alter

11,7

וּמְתוֹק הָאֹר וְטוֹב לְעֵינַיִם לְרַאֲוֹת אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ:

Umatok haor; vetov laeinayim lirot et-hashamesh.

Wdzięczne światło i miła rzecz jest oczom, widzieć słońce.

Biblia Jakuba Wujka

Przyjemne jest światło
i miło oczom widzieć słońce.

Biblia Tysiąclecia

Słodkie jest światło
i miło jest oczom oglądać słońce.

Biblia Poznańska

Słodkie jest światło
i dobrze jest oczom patrzeć na słońce.

Anna Kamińska

Słodkie jest światło
i dobrze jest oczom widzieć słońce.

Czesław Miłosz

The light is sweet,
and delightable to the eyes to see the sun.

Wycliffe's Bible

Truly the light is sweet,
and a pleasant thing it is for the eyes to behold the sun.

King James Version

Light is sweet,
and it is good for one's eyes to see the sun.

God's Word Translation

Light is sweet.
People enjoy being out in the sun.

New International Reader's Translation

And light is sweet,
and it is for the eyes to see the sun.

Robert Alter

1,6

הוֹלֵךְ אֶל־דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן
סוֹבֵב סִבֵּב הוֹלֵךְ הָרוֹחַ וְעַל־סִבִּיבֹתָיו שֵׁב הָרוֹחַ:

Holech el-darom, vesovev eltzafon;
sovev sovev holech haruach, veal-sevivotav, shav haruach.

Krąży przez południe, i skłania się ku północy:
przechodząc wszystko wokół idzie wiatr, i nawraca się do okręgów swoich.

Biblia Jakuba Wujka

Ku południowi ciągnąc i ku północy wracając,
kolistą drogą wieje wiatr i znowu wraca na drogę swojego krążenia.

Biblia Tysiąclecia

Wiatr wieje ku południowi i nawraca ku północy,
krąży i krąży nieustannie, podejmując od nowa swoje drogi.

Biblia Poznańska

Odchodzi na południe i obraca się na zachód,
obraca się, obraca się, odchodzi wiatr i wraca wiatr do swoich okolic.

Anna Kamińska

Wiatr wędruje na południe i na północ zawraca,
krąży i krąży w swoich kolejach.

Czesław Miłosz

[...] and compasseth by the south, and turneth again to the north.
The spirit compassing all things goeth about, and turneth again into his circles.

Wycliffe's Bible

The wind goeth toward the south, and turneth about unto the north;
it whirleth about continually, and the wind returneth again according to his circuits.

King James Version

The wind blows toward the south and shifts toward the north.
Round and round it blows. It blows in a full circle.

God's Word Translation

The wind blows to the south. Then it turns to the north.
Around and around it goes. It always returns to where it started.

New International Reader's Translation

It goes to the south and swings round to the north,
round and round goes the wind, and on its rounds the wind returns.

Robert Alter

עַד אֲשֶׁר לֹא־ יִרְתֹּק חֵבֶל הַכֶּסֶף וְתַרְץ גִּלְת הַזָּהָב
וְתִשָּׁבֵר כֹּדַעַל־הַמַּבּוּעַ וְנָרַץ הַגִּלְגָּל אֶל־הַבּוֹר:

Ad **asher** lo-yeratek **chevel** hakkesef, **vetarutz** gullat hazzahav;
vetishaver kad al-hammabbua', **venarotz** haggalgal el-habbor.

Póki się nie przerwie sznur srebrny, a skurczy się czepek złoty,
i stłucze się wiadro nad źródłem, i złamie się koło nad studnią.

Biblia Jakuba Wujka

Zanim się przerwie srebrny sznur i stłucze się czara złota,
i dzban się rozbije u źródła, i w studnię kołowrót złamany wpadnie.

Biblia Tysiąclecia

Zanim się zerwie srebrny sznur i rozbije się złota czara,
zanim roztrzaska się dzban nad źródłem, a koło złamie i wpadnie do studni.

Biblia Poznańska

Zanim przerwie się sznur srebrny i stłucze się czara złota,
i rozbije się dzban w studni, i zmiażdży się koło w dole.

Anna Kamińska

Aż przerwie się srebrny sznur i stłucze się lampa złota,
i rozbije się dzban u źródła, i pęknie koło u studni.

Czesław Miłosz

[...] before that a silveren rope be broken, and a golden lace run against,
and a water pot be all-broken on the well, and a wheel be broken altogether on the cistern;

Wycliffe's Bible

Or ever the silver cord be loosed, or the golden bowl be broken,
or the pitcher be broken at the fountain, or the wheel broken at the cistern.

King James Version

[...] before the silver cord is snapped, the golden bowl is broken,
the pitcher is smashed near the spring, and the water wheel is broken at the cistern.

God's Word Translation

[...] before the golden bowl is broken.
The wheel will be broken at the well. The pitcher will be smashed at the spring.

New International Reader's Translation

Until the silver cord is snapped, and the golden bowl is smashed,
and the pitcher is broke against the well, and the jug smashed at the pit.

Robert Alter